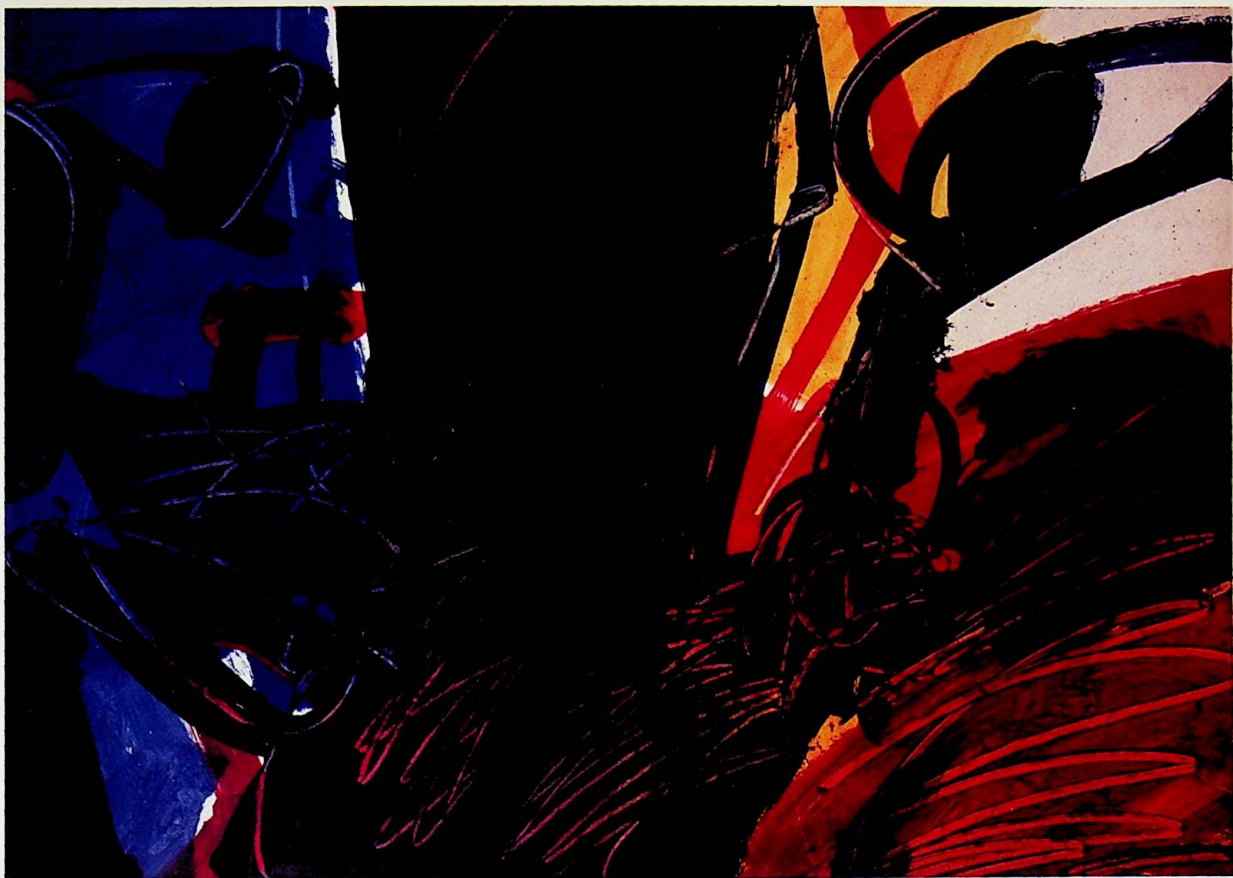

IVO KALINA (1925.-1995.)

15. - 31. ožujka 2001.

GALERIJA FORUM

KALININE GROTESKE

Početkom osamdesetih ni najdosljedniji slikari apstraktnog gestualnog slikarstva ne mogu više slikati kako su to radili davnih dana. Ti isti slikari koji su krajem pedesetih i početkom šezdesetih grčevito «otkrivali» novo slikarstvo, bili svjesni vlastite društvene uloge i važnosti umjetničkog prevrata, sedamdesetih se ponašaju kao ironični i opušteni intelektualci. Njihove su nove slike, nasuprot nekadašnjim ekskluzivnim i «asketskim» crno-bijelim slikama, "pripitomljene" i naslikane s očitim primjesama dekorativne lakoće i poletnog kolorizma. Krajem sedamdesetih i na samom početku osamdesetih godina Kalina odjednom otvara novu stranicu vlastitog života i «novim vitalizmom» počinje slikati nizove slika u koje uvodi i nove motive – ribe, pijetlove, "Ležeće figure" (zapravo aktove). Ti su "motivi" zapravo stilizirane figure od kojih svaka zaprema čitavu površinu formata, tako da "izlaze" izvan rubova slike. Svaki se od tih pijetlova i riba, postavljenih plošno i naslikanih bravuroznom gestom, jasno otkriva kao rad donedavnog slikara gestualne apstrakcije, koji sliku i nadalje gradi prilazeći joj iskustvom apstraktnoga slikara – no s biljegom novoga vremena.

U to su vrijeme i Kalina i neki drugi "majstori iz šezdesetih" u svoje slikarstvo utkali novi polet, ironiju i ludički moment. To nije samo nastavak staroga, davno započetog posla.

Nije to bio nikakav demonstrativan obrat i «obračun» sa samim sobom; naprosto se promijenilo vrijeme i bivšim se modernistima nešto dogodilo – promijenili su se i oni sami. Zanimljivo je da su krajem sedamdesetih i početkom osamdesetih tri stara prijatelja, Ivo Kalina, Ferdinand Kulmer i Dalibor Parać, počeli raditi slike iz kojih zrači slična ironija i bliski ludički poticaji. Kulmer je već sredinom sedamdesetih slikao svoj «cik-cak» ciklus s grotesknim figurama i «facama», a Parać, najsuzdržaniji od trojice prijatelja, sredinom

osamdesetih duhovito (i pomalo groteskno ali očito bez zlih primisli) crta i slika niz prijatelja, slikara i kritičara.

Očito je da se početkom osamdesetih više nije moglo slikati kao početkom šezdesetih.

Već i Kalinini «Liburnijski pejzaži» s kraja sedamdesetih odišu novim optimizmom i posve su drugačiji od njegovih ranijih slika, i to ne samo od onih tvrdih, hermetičkih kolaža i radikaliziranih gestualnih crno-bijelih slika, već se očito razlikuju i od ranijih krajolika. Novo raspoloženje najjasnije potvrđuje prevlast posve novih motiva koji ispunjavaju nizove slika. Nizovi tempera s pijetlovima i ribama, nizovi ulja bujnih «Ležećih figura» (ženskih aktova), skice mačaka i naročito brojne – groteske – potvrđuju da je riječ ne samo o užtku življenja nego i o novom slikarskom osjećaju koji se podosta razlikuje od ranijega.

Neke od svojih «portreta» Kalina je katkad nazivao «autoportretima» (samog sebe nije mogao uvrijediti takvim grotesknim slikama). Te slike ipak nisu zlonamjerne karikature, jer im nije smisao ni u karakterizaciji ni u prepoznavanju. Ova su lica naprosto – groteske – i treba ih razumijevati kao dobrodošao povod za šalu i za slikarsku akciju. Pristup slici kao poprištu dinamičkog zbivanja objašnjava i zašto je najveći dio groteski (kao i riba i pijetlova) naslikan skicozno, tušem i temperom a ne uljem. One su nerijetko više croquisi nego slike, više su «nonfinito» nego uredno dovršene, ali i to treba shvatiti kao stvar stava i slikarskog temperamenta koji se povodi za impulsom i neposrednim doživljajem.

Uostalom, Kalina je smatrao da se slika ne može unaprijed konstruirati, za slikanje također treba imati i «ono nešto» – treba imati «grif»!

Ervin Dubrović

Dva lica, tempera, 50x70 cm, 1980.-ih

Lice žene, tempera, 50x70 cm 1982.

KOLAŽI IVE KALINE

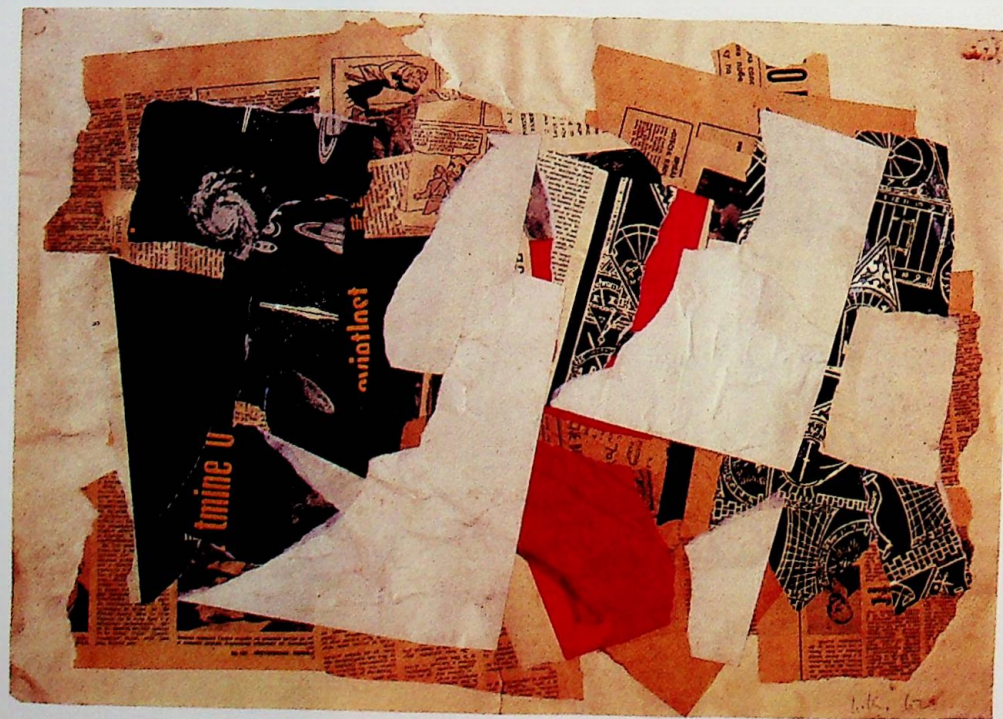
U djelu Ive Kaline gotovo paradigmatki iščitavamo, i ne bez objektivnog uporišta, upravo njegove kolaže kao bitnu sastavnicu autorskoga priloga suvremenoj umjetnosti. Ipak Kalinini kolaži – unatoč činjenici koja nas obvezuje da ih apostrofiramo i koja se potvrđuje kao njegova iznimna dionica – nisu amblemantični za njegovo djelo. U njima danas nastojimo tražiti i prepoznati duh i dah vremena, a isto tako tragove ili autentične otiske toga vremena i, dakako, nove prostore likovnosti. Trebamo li podsjetiti da je kolaž u suvremenoj umjetnosti općeprihvaćen i u brojnim inačicama nazočan kod mnogih autora.

O opusu Ive Kaline kolaž će imati vrlo važnu ulogu u prvim godinama šezdesetih kad će ih realizirati cijelu seriju izvanredno zanimljivih. Primjećujemo da je njegov interes za kolaž velik i intenzivan, ali – relativno kratak. Naime, u razdoblju između 1960. i 1965., kad su i datirani brojni kolaži, uglavnom će i završiti njegov primarni interes za tom vrstom stvaranja kojoj će se on, međutim, posredno vraćati. Kolaž svojom strukturom rastvara činjenice, mijenja njihovu bit i, izravnim citiranjem stvarnosti, tj. njezinih fragmenata, nijenja se i percepcija te stvarnosti.

Ili kako vrlo precizno kolaž definira Zvonko Maković: "Kolaž, to je slika raspada, dezintegracije. Kolaž ne predstavlja stvarnost niti je opisuje, On svjedoči stvarnost." Stoga je od iznimne važnosti autorov izbor citata jer njima, očito je, i svjedoči i određuje svoju poziciju, t.j. citatom "intervenira" u samu stvarnost.

Ne rabeći samo zatečene, odnosno pomno izabrane materijale-citate Ivo je Kalina često intervenirao i gestom, obogaćujući strukturu kolaža snažnim materičkim konotacijama. Izrazito ludičke komponente produbljuju strukturu; njihova učestalost nedvojbeno determinira autorov izraz kao bitno izražajno sredstvo. Snažnom će i vehementnom gestom Kalina unositi bujnost, akciju, energiju ..., nedvojbeno, upravo će bojom i mrljom, potezom kista intenzivirati i dimanzirati strukturu kolaža kao i njegovo "semantičko polje". Međutim, energična gesta disciplinirana je u svojoj silovitosti i otkriva umjetnika velikoga majstorstva i kulture, koji rafinirano sintetizira krhotine stvarnosti u likovne činjenice.

Milan Bešlić

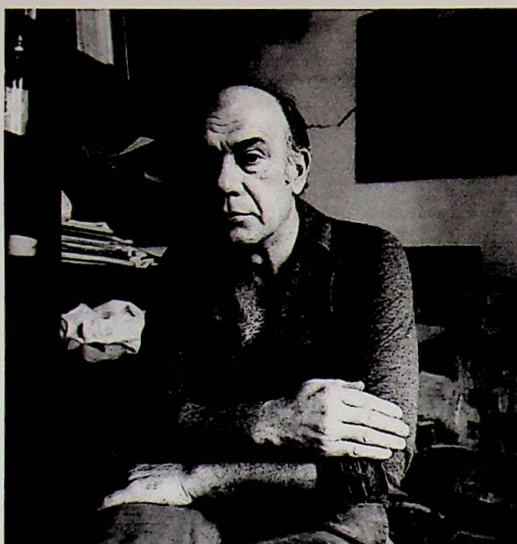
Bez naziva, kolaž/papir, 1962.

Kolaž, kolaž, tuš/papir, 1963-65.

Kolaž, kolaž, tuš/papir 1963-65.

ŽIVOTOPIS

IVO KALINA

Rođen je 21. veljače 1925. godine u Zagrebu. Osnovnu je školu završio u Opatiji, a srednju je započeo u Opatiji, a dovršio u Zagrebu, gdje je 1943. godine upisao Akademiju likovnih umjetnosti. Bio je uklađi kod profesora Jerolima Mišea, a profesori su mu još bili Ljubo Babić, Krsto Hegedušić, Antun Mezdjić, Omer Mujadžić i Vanja Radauš. Pohađao je "specijalku" kod prof. Đure Tiljaka.

Diplomirao je 1950. I uskoro postao suradnikom tek osnovane Majstorske radionice Krste Hegedušića.

U vrijeme studija i poslije opremao je knjige (inicijali, ilustracije), a za boravka u Radionici kopirao je istarske freske (crkvice Sv. Roka u Draguču 1952.).

U Radionici ostaje do 1956. Izlaže od 1953. godine na revijalnim izložbama i s Grupom petorice (Kalina, Kulmer, Kujundžić, Dogan i Perić). Prve je samostalne izložbe priredio u Zagrebu 1958. i 1960. Njegovo slikarsko zrenje teče od "sezanzma" i "postkubizma" do lirske i gestualne apstrakcije (na izložbi 1960. pokazao je radikalno nove slike Kompozicije, a nešto poslije radi Samuraje i Kolaže).

Od osnutka 1957. član je grupe Mart s kojom nastupa na brojnim izložbama.

Od 1963. živi u Opatiji. Nastavlja svoj apstraktni opus (Kompozicije, Kolaži, Sigle) i slika liburnijski krajolik, istarske kućice, ambijente primorskih gradića. Krajem sedamdesetih počinje slikati nov, višegodišnji niz aktova (Ležeći akt), a uz ulja slika i brojne tempere (Pijetlovi, Ribe, groteskna lica).

Krajem osamdesetih i devedesetih slika isključivo pastele.

Izdana mu je monografija (Vanda Ekl, Kalina, Izdavački centar Rijeka 1985.) i priređena retrospektivna izložba (Berislav Valušek, Ivo Kalina, Moderna galerija u Rijeci, 1994.).

Dobitnik je Nagrade Grada Rijeke za slikarstvo (1974.), Nagrade HDLU-a Rijeke (1984.), Nagrade Grada Rijeke za životno djelo (1994.). Posthumno su mu dodijeljene Republička nagrada Vladimir Nator (1995.) i Orden reda Danice Hrvatske s likom Marka Marulića (1995.).

Umro je 24. srpnja 1995. U Rijeci.

IZLOŽENA DJELA:

1. Bez naziva (Bijelo i plavo), oko 1960. godine 42 - 59 cm, kolaž, tuš/papir
2. Bez naziva, 1962. godina 42 - 59 cm, kolaž / papir
3. Bez naziva, 1962. godina 42 - 59 cm, tuš, kolaž / papir
4. Bez naziva, 1962. godina 33 - 50 cm, kolaž, tuš / papir
5. Tempera, 1975. godina 50 - 70 cm, tempera / papir
6. Bez naziva, 1968. godina 70,5 - 50,5 cm, lavirani tuš / papir
7. Bez naziva, 1963.-66. godina, 47 - 63 cm, kolaž, tuš / papir
8. Kolaž, 1963. - 65. godina 47,5 - 63 cm, kolaž, tuš / papir
9. Kolaž, 1963. - 65. godina 47,5 - 62,5 cm, tuš, kolaž / papir
10. Kolaž, oko 1960. godine, 42 - 59 cm, kolaž, tuš, kist / papir
11. Bez naziva, 1962. godina, 47 - 62 cm, tuš, kist / papir
12. Bez naziva, 1962. godina, 42 - 59,3 cm, kolaž, tuš / papir
13. Bez naziva, 1959. - 62. godine, 42 - 59 cm, kolaž / papir
14. Bez naziva, 1968. godina, 71 - 68 cm, lavirani tuš / papir
15. Bez naziva, 1963. - 66. godine, 47 - 63 cm, kolaž, tuš / papir
16. Collage (crno, smeđe - plavi), 1962. godina 42 - 59,5 mm, kolaž / papir
17. Bez naziva (liu...), 1962. godina, 42 - 59 cm, kolaž, tuš / papir

(VI. Moderna galerija, Rijeka)

1. Kolaž, 1962. godina 50x70 cm
2. Kolaž-Koh-i-noor, 1960. -ih godina, 48x46 cm
3. Kolaž-zeit, 1966. godina 70x50 cm
4. Kolaž, 1966. godina 70x50 cm
5. Kolaž, 1966. godina 70x50 cm
6. Kolaž-tempera (Sigla), 1966/67. godine 66x44 cm
7. Kolaž-tempera, 1966/67. godine, 70x40 cm
8. Kolaž-tuš, 1966/67. godine, 69x49 cm
9. Kolaž-novine, 1966/67. godine, 59x42 cm
10. Kolaž-Calor, oko 1966/67. godine 63x47 cm
11. Kolaž-colette, 1966/67. godine, 47x63 cm, tuš
12. Lice žene, 1980. godina 50x70 cm, tempera
13. Žena (poprsje), 1980. godina, 70x50 cm, tempera
14. Lice (žena), 1980. godina 70x50 cm, tempera
15. Lice (žena), 1980. godina 70x50 cm, tempera
16. Pijetao, 1980. godina 50x70 cm, tempera
17. Lice djevojke, 1980. godina, 50x35 cm, tempera
18. Lice djevojke, 1980. godina 50x35 cm, tempera
19. Lice djevojke, oko 1980. godine, 50x35 cm, tempera
20. Lice djevojke, 1980.-ih godina, 50x35 cm, tempera
21. Lice djevojke, 1980.-ih godina, 50x35 cm, tempera
22. Lice djevojke, 1980.-ih godina, 50x35 cm, tempera
23. Lice djevojke, 1980.-ih godina, 50x35 cm, tempera

24. Baba, 1982. godina 50x70 cm, tempera
25. Profil žene, 1980.-ih godina 50x24 cm, flomaster
26. Žena, 1980.-ih godina 70x50 cm, tempera
27. Lice (faca), 1980.-ih godina 70x50 cm
28. Mačak, 1983. godina 50x70 cm, tempera
29. Face, 1983. godina 50x70 cm, tempera
30. Face, 1983. godina 50x70 cm, tempera
31. Lice, 1983. godina 65x50 cm, tempera
32. Face, 1980.-ih godina 50x70 cm, tempera
33. Face, 1980.-ih godina 50x70 cm, tempera
34. Face, 1980.-ih godina 50x70 cm, tempera
35. Face, 1980.-ih godina 50x70 cm, tempera
36. Face, 1980.-ih godina 50x70 cm, tempera
37. Poprsje, 1980.-ih godina 50x70 cm, tempera
38. Dva lica, 1980.-ih godina 50x70 cm, tempera
39. Lice, 1980.-ih godina 50x35 cm, pastel
40. Miki Maus, 1988. godina 70x50 cm, pastel
41. Alkoholičar, 1988. godina 65x46 cm, pastel
42. Kartaški stol, 1992. godina 50x70 cm, pastel
43. Boce i čaše, 1992. godina 50x70 cm, paste
44. Arsen i Ivo (dva prijatelja), 1992. godina, 25x35 cm, pastel
45. Tri boce na otoku sreće, 1993. godina, 50x70 cm, pastel
46. Akt na vrućem limenom krovu, 1993. godina 50x70 cm, pastel

(VI. gospođa Anita Baričević-Kalina)

Izdavač/Publisher:
KULTURNO
INFORMATIVNI
CENTAR
Zagreb, Preradovićeve 5
tel. 01/4810-714

Za izdavača/For the publisher:
Goran Pavletić

Urednik kataloga/Editor:
Milan Bešlić

Savjet galerije/Gallery Council:
Nikola Koydl
Eugen Kokot
Goran Blagus
Milan Bešlić
Dominique Narran
Andrej Smrekar

Likovni postav izložbe/Exhibition set-up:
Ervin Dubrović
Milan Bešlić

Fotografije/Photographs:
Istog Žorž

Dizajn/Design:
Antun Zidić

Priprema i digitalni tisak/
Prepress & digital print:
Art Studio Azinović

Naklada/Edition:
300 primjeraka/300 copies

Zagreb, ožujak/March 2001.

Na naslovnici:
FACA, tempera, oko 1980.

GALERIJA FORUM

HR - 10000 Zagreb
Teslina 16
tel. 01/4810-710